

Abstrakt

Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra: Katedra sociální a klinické farmacie

Autor: Klára Kubíková

Vedoucí diplomové práce: doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Ondřej Tesař

Název práce: Analýza podávání léčiv zdravotními sestrami ve zdravotnickém zařízení XVII.

Úvod a cíl: Správné provedení podání léčiv pacientovi, které během hospitalizace zajišťuje sestra, je důležitou součástí moderní zdravotní péče. Cílem praktické části práce bylo provést analýzu dat získaných během tří pozorovacích období, jejichž předmětem bylo podání léčiv sestrou pacientům hospitalizovaných v jedné nemocnici, a v rámci této analýzy se detailněji zaměřit na srovnání výsledků prvního a třetího pozorování.

Metodika: Tato observačně-intervenční studie probíhala v letech 2020–2023. Data byla získávána přímým pasivním pozorováním multidisciplinárním týmem (farmaceutem a sestrou) na chirurgickém oddělení, interním oddělení a oddělení následné péče jedné nemocnice. Zaznamenávána byla povaha a četnost pochybení během podání léčiva sestrou. Sledovány byly charakteristiky pacientů (pohlaví, věk, předepsaná léčiva), charakteristiky sester (věk, dosažené vzdělání, délka praxe), pochybení spojená s identifikací pacienta, hygienou rukou, léková pochybení související s odchýlením se od preskripce (např. záměna léčiva, nesprávná dávka, nesprávná síla, záměna lékové formy atd.), u perorálně podávaných léčiv byl sledován časový rozestup podání léčiv od potravy, použitý nápoj na zapití nebo zásah do lékové formy a použité pomůcky. V rámci analýzy byla využívána registrační dokumentace léčivých přípravků a informační zdroje dostupné na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové. Změna mezi prvním a třetím pozorováním byla analyzována pomocí relativního rizika a 95% konfidenčního intervalu a Fischerova testu ($p < 0,05$). Ostatní data byla popsána pomocí deskriptivní statistiky.

Výsledky: Celkem bylo v rámci studie pozorováno 6031 podaných léčiv 286 pacientům (medián věku 75 let, 51,4 % muži) a 43 sester (medián věku: 27 let, 93 % ženy). Během prvního roku sledování připadalo 1,2 pochybení a během třetího roku 1,4 pochybení na jedno podání. Po zavedení intervencí bylo během třetího roku pozorováno významné snížení výskytu pochybení v absenci identifikace pacienta (26,6 %), ponechání léčiv bez dozoru (0,8 %), nehygienická manipulace s léčivem (0,8 %) a opomenutí kontroly užití léčiv (0,4 %). Pochybení, u kterých nedošlo ke zlepšení, se týkala zejména hygieny rukou, neoprávněné generické substituce a špatného časování podání léčiv vůči potravě.

Závěr: Přestože došlo po zavedení intervencí ke snížení výskytu některých lékových pochybení, je z dlouhodobého hlediska nezbytné je opakovat. Kromě edukace zdravotníků je nutné implementovat nové technologie a do řešení zapojit i management nemocnice.

Klíčová slova: lékové pochybení, podání léčiv, sestra, zdravotnické zařízení